

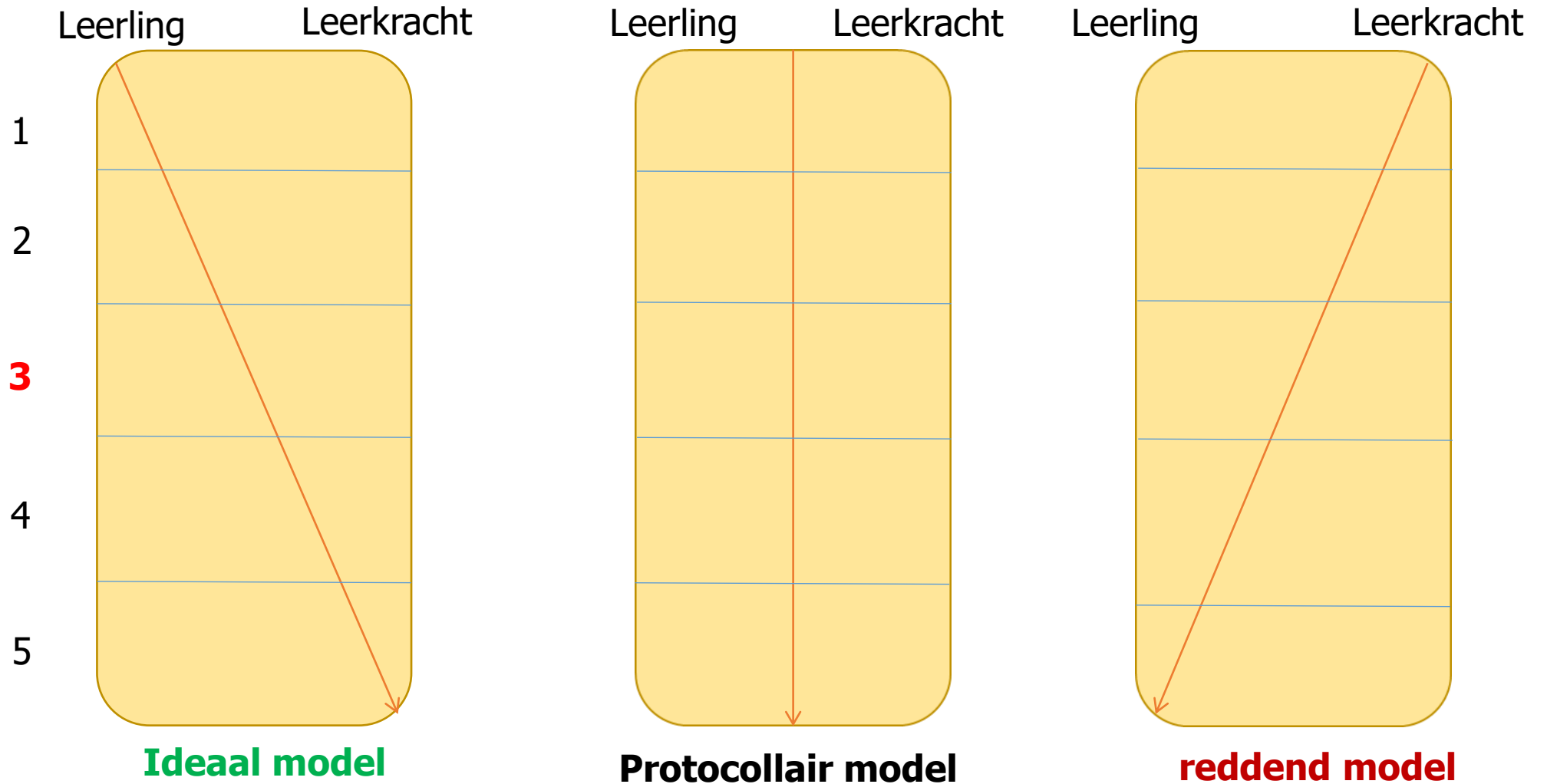
UC Leuven
Limburg

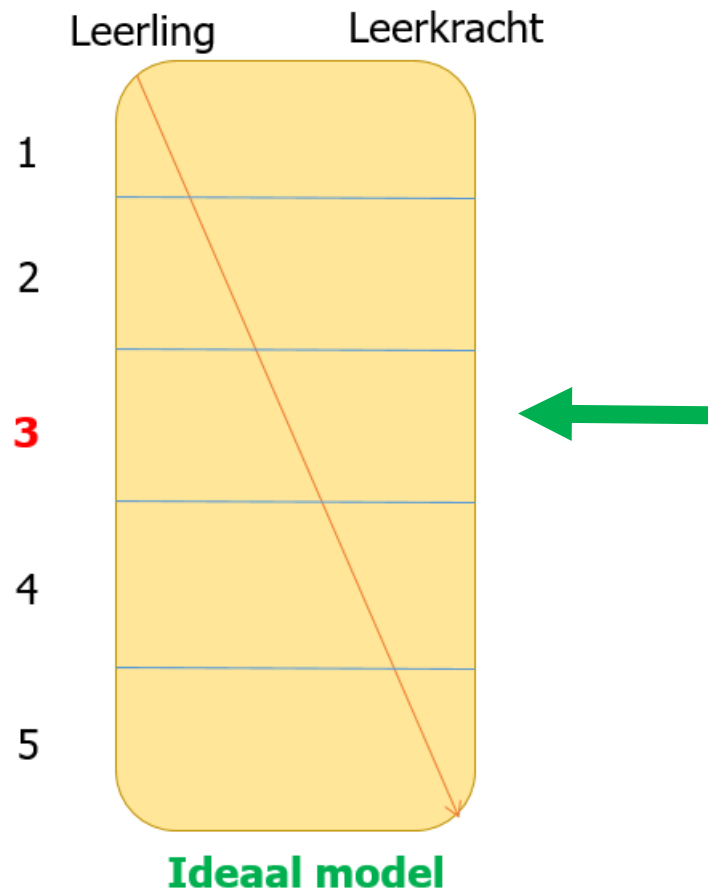
MOVING MINDS

**Gefaseerd begeleiden,
provocatief coachen,
kikkers kussen prinsen**

Stap voor stap, fase na fase

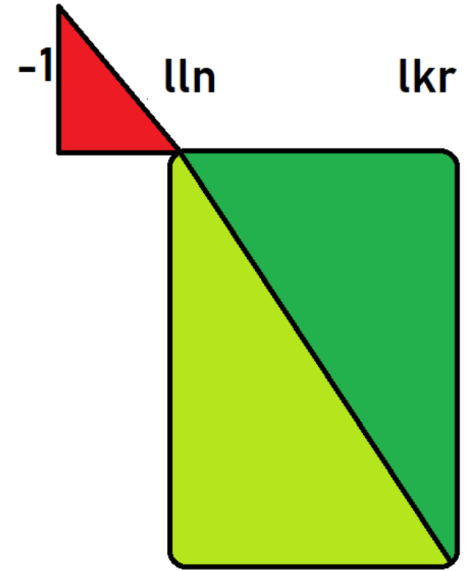

Het aandeel van de leraar/leerlingbegeleider is het grootst in fase 1 en wordt stap voor stap afgebouwd. Richting fase 5 waar de leerling, het stuur weer zelf in handen heeft.

Fase 3 is een cruciale fase, daar is de inspanning van beide partijen ongeveer even groot. Daar kantelt de relatie en komt de andere tot meer zelfsturing!

Fase -1

- Geen band / apathie
- Amotivatie
- School-/leerweigering van een leerling
- Weigering van een leerling om ondersteund te worden.
- Taak voor ons:
 - binnen ons netwerk op zoek naar gerichte doorverwijzing
 - Wanneer band met de leerling niet werkt: band met ouders, significante steunfiguren, idem voor band met lkr.
 - De deur open houden tot externe hulpverlening perspectief biedt
 - Pedagogiek over hoop!

Pedagogiek over Hoop

- Werken met jongeren of kinderen die het moeilijk(er) hebben leidt snel tot een (te) geïsoleerd werken.
 - De 'ondersteuning' wordt aanzien als een '**garage-model**':
 - Auto stuk? → even naar de garage brengen → auto wordt gemaakt → dag nadien rijden we weer vrolijk rond.
 - De werkelijkheid:
 - De garagist heeft weinig tijd.
 - Krijgt de auto niet gemaakt op een korte tijd.
 - De week nadien gaat de auto weer stuk.
 - De garagist voelt zich slecht over het feit dat hij niet ten gronde kan werken.
 - De auto voelt zich te snel afgeschreven.
 - De bestuurder voelt zich bedrogen.
 - Niemand voelt zich gesteund, en **samen zijn we alleen.**

Pedagogiek over Hoop

- Het doorgeven van hoop als antwoord op hopeloosheid.
 - We hebben wel eens de neiging om te spreken over een hopeloos geval. Een leraar waar je niets mee kan aanvangen, een kind dat echt te moeilijk is
 - Hoop en hopeloosheid worden gedefinieerd vanuit twee extremen.
 - Enerzijds zien we hopeloosheid in de individuele moeilijkheden van een jongere. Ze hebben teveel problemen, ADHD, ASS, gedrag, hechting, drugs, Opvoeding en ondersteuning wordt dan individueel psychologisch gedefinieerd en we betrappen onszelf op uitspraken als: dit is te moeilijk, ik ben daar niet voor opgeleid, ...
 - Anderzijds worden we geconfronteerd met hopeloosheid aan de andere zijde van het spectrum, we voelen aan dat een moeizaam lopend integratie-verhaal, anderstaligheid, kansarmoede, ouders die geen verantwoordelijkheid meer opnemen ... onze job bemoeilijkt. Opvoeding en ondersteuning wordt dan belemmert vanuit een breed maatschappelijk perspectief dat zodanig overweldigend is dat we opnieuw hopeloos worden

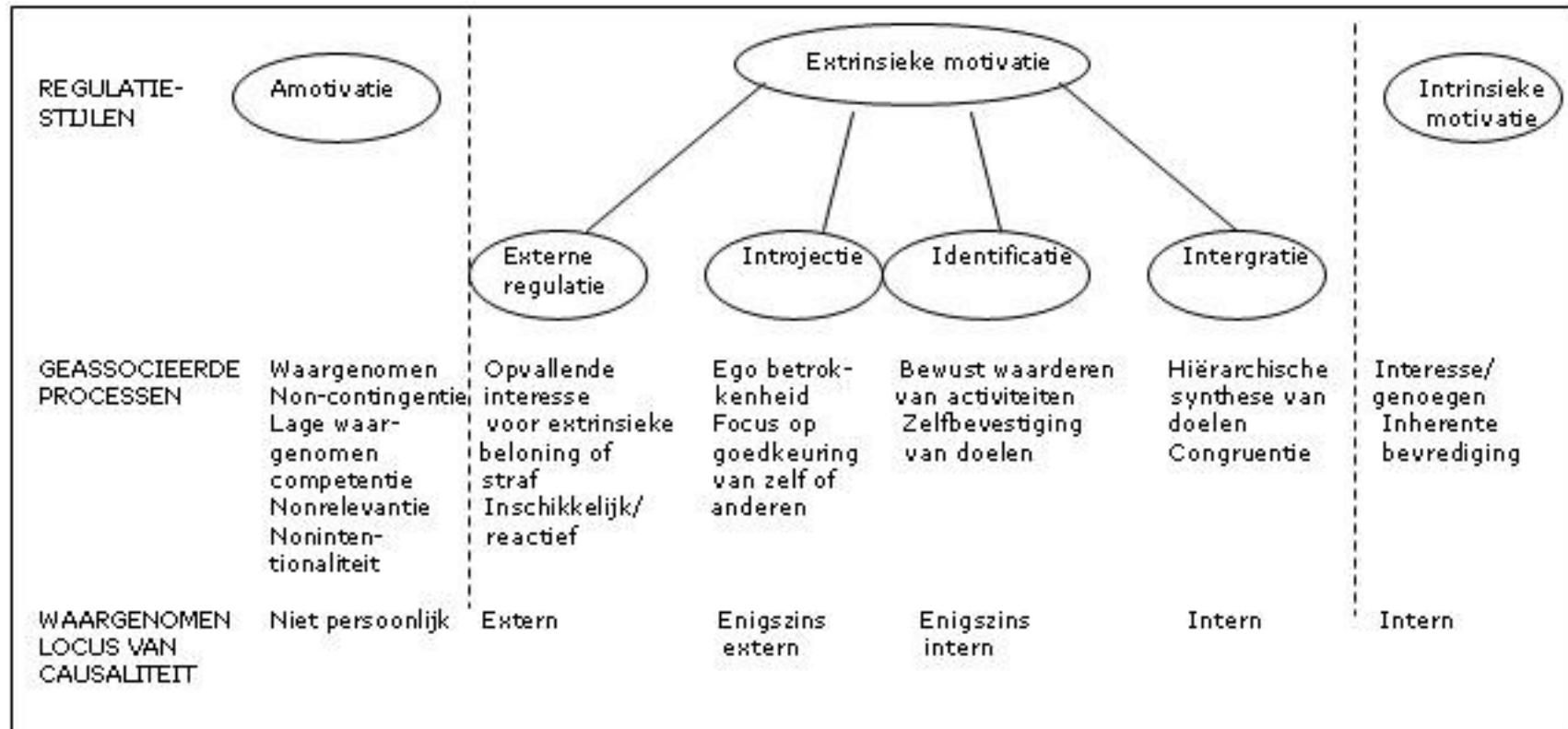
Pedagogiek over Hoop

- Tussen deze tweespalt (individuele psychologische benadering en breed maatschappelijk perspectief) zit onze kracht. Maar de twee uitersten drukken daar een antwoord weg. We lijken te vergeten dat scholen, en iedereen die in scholen komt, meewerkt en bouwt aan de pedagogisch project.
- Het pedagogisch project verbindt het individu (al dan niet met een probleem) aan het brede maatschappelijk verhaal. Met draad en naald verbinden we dag na dag jonge mensen maar ook leerkrachten met een maatschappelijke toekomst.

Link klassieke motivatiepsychologie

FASE -1

Fase 1

- ***Verbinding en veiligheid bieden***
 - *De Ikr/IIbeg neemt de verantwoordelijkheid voor de relatie op zich en draagt de relatie.*
 - *Observeren, beeld maken.*
 - *Positieve kansen bieden.*
 - *Standvastig positief.*
 - *Geen druk, enkel belangstelling en respect.*
 - *Geen morele veroordeling, geef de II ruimte om zichzelf te zijn.*
 - *Geef feedback over het gedrag en de gevolgen ervan.*
 - *Sancties: enkel wanneer je niet anders kan, herstelgericht.*
 - *Word voorspelbaar en transparant!*

- Verbinden en veiligheid, een essentie van verbondenheid,
- Een antwoord op individualisme (<https://www.ucll.be/nieuws/2018/09/13/opinie-mandaat-van-de-leraar>)

VEEL WARMTE EN WAARDERING GEVEN

Het eerste contact met leerlingen op de speelplaats of in de klas zet de toon. Kinderen willen zich continu welkom en gewaardeerd voelen. Iedereen aanspreken bij het binnenkomen, echt luisteren naar leerlingen en contact maken zijn dus geen overbodige luxe. Dat heeft niets te maken met klasorganisatie. Leerlingen willen voelen en ervaren dat een leraar hen als groep, zichzelf en zijn taak belangrijk vindt.

Vooraf leerlingen die het moeilijker hebben en minder kansen krijgen, worden - vaak onbewust - verkeerd benaderd vanuit de mislukking. Als het niet goed met hen gaat, worden ze verwacht om extra inspanningen te doen. Terwijl we eerst een goede relatie met hen moeten opbouwen om erna hoge eisen te kunnen stellen. Die relatie bouwt een leraar alleen op vanuit een warme en menselijke basishouding.

Geen oordeel vellen hoort daar ook bij. Een etiket zoals ADHD kan wel helpen om je als leraar beter te richten tot de noden van een individu, maar handelen vanuit een kansenperspectief blijft de enige juiste aanpak. En loopt het niet met elke leerling even vlot, dan kan de leraar terugvallen op zijn autoritaire aanpak.

Fase 2

- *De relatie is niet meer vrijblijvend maar wordt vrijwillig.*
- *(warme) Druk zetten om in relatie te gaan.*
- *Vraag respons. (maar verwacht er nog geen)*
- *De andere krijgt het gevoel dat hij begrepen wordt.*
- *De relatie is 1 op 1, maar:*
 - *Maak reclame voor elkaar!*
- *De Ikr/Ilbeg geeft informatie.*
- *De andere wordt zich bewust van een probleem en zichzelf.*
- *De Ikr/Ilbeg biedt alternatieven.*
- *De andere wil ondersteuning aanvaarden*

Fase 3

- ***steun en conflict***
 - *Wij modelleren een gezond relatiepatroon en bieden een positief dilemma.*
 - *Evenwicht tussen confrontatie en steun.*
 - *Probleemoplossende vaardigheden vergroten.*
 - *Uit de comfortzone*
 - *De andere erkent de investering van de lbeg/lkr*
 - *Wees alert voor spontane hulpvragen.*
 - *Het zelfwaardegevoel van de andere neemt toe*
 - *Meer zelfsturing, meer zelfverantwoordelijkheid, meer handelingsbereidheid*

Fase 3

- Het belang van conflict als voorwaarde om zelfsturing te genereren
- Conflict \neq ruzie
- Conflict en steun gaan hand in hand
- Provocatie/betrokken confrontatie als model (Ruigrok)
- Positief dilemma: we nemen niet meer over maar bieden slechts de keuze, de essentie van het conflict is dat de andere die keuze van ons (blijvend) krijgt

Handelingsbekwaam of relatiebekwaam?

- Relatiebekwaamheid is het vermogen van een persoon om **gezonde, positieve en bevredigende relaties** aan te gaan en te onderhouden met anderen. Het omvat vaardigheden zoals **empathie, communicatie, samenwerking, assertiviteit, conflictoplossing en respect voor anderen**.
- Een persoon die relatiebekwaam is, heeft vaak **een goed begrip van zijn eigen emoties** en die van anderen. Deze persoon kan ook **effectief communiceren** met anderen en hun emoties begrijpen en respecteren. Ze zijn in staat om **feedback te geven en te ontvangen**, en **kunnen samenwerken** met anderen om **gemeenschappelijke doelen** te bereiken.
- Relatiebekwame mensen hebben de vaardigheid om **conflicten op een gezonde manier op te lossen** en het respect voor elkaar te behouden. Ze zijn in staat om de **behoeften van anderen te erkennen en hun eigen grenzen op een assertieve manier aan te geven**. Ze hebben ook de mogelijkheid om hun **eigen gevoelens en gedrag te reguleren en zichzelf te presenteren op een manier die positief en ondersteunend is voor anderen**.
- Chat GPT ;-)

Relaties schuren

- Wie nabij is ondervindt wrijving,
- Relaties lopen soms moeizaam, kennen dieptes,
- Goede leerkrachten zijn dan:

Mild – vergevingsgezind – een baken in de relatie – geven meer dan ze nemen – sturend – straffend? – verankerend – rustig - ...

Prinsen & kikkers paleizen en vijvers

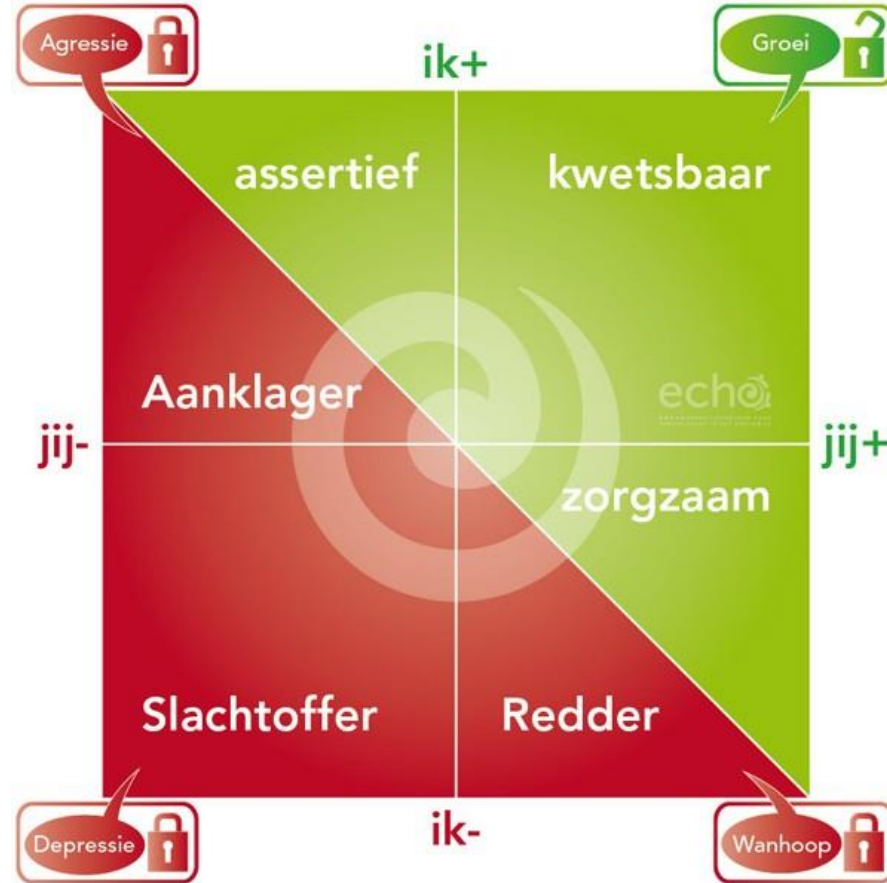
- Een begeleider vraagt de nar hoe langt het duurt voor zij kan begeleiden als een Kikker.
- 'Daar moetje toch gauw een jaar of zes voor uittrekken' is zijn antwoord.
- 'Kan dat niet sneller?', vraagt de begeleider, 'Ik heb al veel opleidingen gedaan, ben enorm
- gemotiveerd en beschik over een meer dan gemiddelde intelligentie'.
- 'Reken dan maar op een jaar of twaalf', zegt de nar.
- 'Dat is niet eerlijk', zegt de begeleider, 'ik noem je me mijn kwaliteiten en jij verdubbelt het aantal
- jaren'.
- 'In dit bijzondere geval', zegt de nar, moeten we toch van een kleine tweeëndertig jaar'.

gaan

Provocatieve coaching

Fase 4

- *De andere geeft terug en waardeert*
- *Wij bevestigen die waardering!*
- *Meer zelfsturing en meer band*
- *Handelingsbereidheid en bekwaamheid nemen duidelijk toe*
- *De andere maakt reclame voor jou*

Fase 5

- **Balans**
 - *balans tussen geven en nemen steeds meer in evenwicht*
 - *Samenwerken en leren wordt een feest*
 - *De ander schakelt zelf een netwerk in en neemt het voortouw bij het opzetten van acties wanneer het moeilijker loopt*
 - *De ondersteuning verloopt van op een afstand en komt nog sporadisch tussen;*
 - *Opvolging, checken, gezien hebben en bevestigen*

Meer weten

- kristof.das@ucll.be
- 0495/25 15 33

- Save the date:
- Studiedag Kansrijk Onderwijs 23 mei 2024